

Vlaams
Parlement

ingediend op **733** (2020-2021) – Nr. 1
20 april 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Suzy Wouters, Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin en Chris Janssens

over een herstel van fouten in het adoptieproces
en een rechtzetting voor de gedupeerden

TOELICHTING

Veel mensen hopen via adoptie invulling te kunnen geven aan hun kinderwens. Over het algemeen kan er een dalende trend in het aantal adopties vastgesteld worden. Er worden elk jaar steeds minder kinderen geadopteerd, terwijl het aantal kandidaten voor een adoptie fors toeneemt. Zo vonden in 2019 15 kinderen via binnenlandse adoptie een thuis en 28 kinderen na interlandelijke adoptie, terwijl er zich in datzelfde jaar 373 nieuwe adoptanten aanboden. Het spreekt dus voor zich dat kandidaat-adoptanten soms heel wat jaren moeten wachten voor hun kinderwens in vervulling gaat.

Adoptie wordt gezien als een jeugdbeschermingsmaatregel, met als gevolg dat het belang van het kind tijdens de adoptieprocedure altijd centraal staat. De belangrijkste overweging daarbij is het kind een goede en veilige thuis te bieden. In het rapport van de Vlaamse Ombudsdienst wordt gesteld dat kandidaat-adoptanten zeker op de volgende zaken moeten kunnen vertrouwen:

- de procedure tot adoptie is zo georganiseerd dat het belang van het kind altijd vooropstaat;
- de procedure eerbiedigt de beginselen van gelijkheid, en neutrale, pertinente en gelijke parameters bepalen het tempo van de doorstroming van de ene naar de andere fase vóór de fase van de uiteindelijke matching;
- de procedure verloopt transparant.

Om ervoor te zorgen dat er een goede 'match' is tussen het kind en de toekomstige ouders wordt er een grondige adoptieprocedure doorlopen. Helaas verloopt die adoptieprocedure niet voor iedereen even vlot, zo blijkt uit het rapport 'Ontelbare jaren een kind verwachten' van de Vlaamse Ombudsdienst. De Ombudsdienst voerde gesprekken met de verschillende actoren en onderzocht ook tal van documenten. Vooral de geanonimiseerde lijst met gegevens van 130 recente adoptietrajecten, die op 12 januari 2021 aan de Vlaamse Ombudsdienst werd bezorgd, vormde de grondslag voor dat rapport. De aanleiding voor het rapport was een klacht van een koppel over de lange duur van hun traject naar adoptie. De verzoekers wendden zich tot de Ombudsdienst om dat probleem aan te kaarten. Het ging in hun geval om een zogenaamde caritatieve adoptie. De caritatieve adoptie strekt ertoe een vreemd kind op te nemen in de familie en het daarna als een eigen kind te gaan beschouwen. Het rapport houdt fouten tegen het licht die bij een aantal personen tijdens het adoptieproces zijn opgetreden. De kans is dan ook groot dat de verzoekers niet de enigen zijn bij wie er fouten in de loop van het adoptietraject zijn gemaakt.

Het adoptietraject zelf bestaat uit negen stappen die de kandidaat-adoptanten doorlopen. Het traject begint met de aanmelding van de kandidatuur bij het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) en de registratie ervan. In de loop van het traject moeten de kandidaten ook voorbereidings sessies volgen en een maatschappelijk onderzoek ondergaan. Het traject eindigt na de matching tussen een kind en de kandidaat-adoptanten, en na het adoptievonnis van de familierechtbank. Het doorlopen van die procedure kan een hele tijd in beslag nemen en bij elke stap vallen er ook kandidaten af. Het adoptieproces kan dus zeker als een zwaar en langdurig proces beschouwd worden.

Het onderzoek van de Vlaamse Ombudsdienst identificeert twee vertragingmomenten die zich in de procedure van de verzoekers hebben voorgedaan. De kandidaten hadden zich in 2012 aangemeld voor adoptie en werden pas in 2017 uitgenodigd voor de voorbereidingscursus. Voor de betaling van het cursusgeld voor de voorbereidings sessies werd aan de kandidaten een betalingstermijn van één maand toegekend. Het bleek dat wie sneller betaalde, sneller doorstroomde naar de voorbereidings sessies, wat dan ook nadien bepalend is voor de volgorde op

de wachtlijst. De tweede vertraging is een gevolg van een ongewenst neveneffect van de wijziging van keuze tussen binnenlandse en interlandelijke adoptie. Zo zijn sommige kandidaten na aanpassing van hun keuze versneld doorgestroomd. De verzoekers konden geen gebruik maken van die versnelde doorstroming, waardoor ze achtergesteld werden ten opzichte van andere kandidaten.

Het rapport erkent dat er fouten zijn gemaakt in het adoptieproces. Tot vandaag staan de verzoekers nog altijd minder gunstig gerangschikt dan andere kandidaat-adoptanten met een vergelijkbaar profiel en een vergelijkbare of zelfs latere aanmeldingsdatum. De verzoekers vragen dan ook om een herstel, zodat ook zij binnen een redelijke termijn hun kinderwens in vervulling kunnen zien gaan. Uit het rapport bleek dat dit echter niet mogelijk is. "Het Vlaams Centrum voor Adoptie en het Adoptiehuis zijn dus van oordeel dat herstel voor de verzoekers (en alle andere betrokken kandidaat-adoptanten) niet mogelijk is zonder opnieuw andere kandidaat-adoptanten te raken in hun gerechtvaardigd vertrouwen en chaos te creëren op de wachtlijst", aldus het rapport. De Ombudsdienst zelf sluit zich ook aan bij dat besluit en haalt als argument aan dat chaos op de wachtlijst te alle tijden vermeden moet worden. Niet ingrijpen heeft tot gevolg dat de wachtlijst de volgende vijf tot acht jaar nog niet eerlijk en chronologisch zal zijn. Er kan echter wel voor geopteerd worden om een aantal koppels bovenaan op de wachtlijst, met een diversiteit van profielen, te vrijwaren van die oefening waardoor er geen stilstand hoeft te dreigen bij het plaatsen van adoptiekindjes.

Op 2 maart 2021 werd in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding een gedachtewisseling naar aanleiding van het rapport van de Vlaamse Ombudsdienst georganiseerd. Verschillende externe sprekers, onder wie een adoptieambtenaar en de Vlaamse ombudsman, waren bij die gedachtewisseling aanwezig. Tijdens de gedachtewisseling werd het rapport verder toegelicht en verduidelijkt. Over de partijgrenzen heen was er dan ook verontwaardiging over dat dossier en de aanpak ervan. Het is duidelijk dat er bekeken moet worden hoe zulke fouten in de toekomst vermeden kunnen worden. Daarbij is het niet voldoende om alleen naar de toekomst te kijken, maar moet er ook naar manieren gezocht worden om de fouten die al gemaakt zijn tijdens het adoptieproces, te herstellen.

Een adoptietraject mag niet onderhevig zijn aan een samenloop van omstandigheden, maar moet voor iedereen eerlijk, gelijk en transparant verlopen. De getroffen koppels wensen een rechtvaardige oplossing en afhandeling voor hun dossier. Het VCA en Adoptiehuis hebben de sleutel in handen en kunnen nog altijd een milderend effect brengen als ze die opdracht ter harte zouden nemen. De indieners van dit voorstel van resolutie vragen dan ook aan de Vlaamse Regering om samen met het VCA en Adoptiehuis meteen de mogelijkheden te onderzoeken om in een herstel voor de verzoekers te voorzien.

Suzy WOUTERS
Immanuel DE REUSE
Stefaan SINTOBIN
Chris JANSSENS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het onderzoek van de Vlaamse Ombudsdienst over de adoptietrajecten, waaruit blijkt dat vertragingen in de adoptieprocedure het gerechtvaardigde vertrouwen op een eerlijke en transparante procedure van bepaalde kandidaat-adoptanten hebben geschaad;
- overwegende dat:
  - 1° het onderzoek van de Ombudsdienst weliswaar werd gevoerd naar aanleiding van één klacht, maar dat ook andere kandidaat-adoptanten gedupeerd zijn;
  - 2° duidelijk blijkt dat het principe van gelijke behandeling niet geëerbiedigd werd in de adoptieprocedure;
  - 3° de onbillijke situatie nog steeds niet geremedieerd werd en bepaalde kandidaat-adoptanten ook vandaag nog altijd minder gunstig gerangschikt staan dan andere kandidaat-adoptanten met een vergelijkbaar profiel en een vergelijkbare of latere aanmeldingsdatum;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om in samenwerking met Het Vlaams Centrum voor Adoptie en Adoptiehuis in een herstel en rechtzetting voor de gedupeerde kandidaat-adoptanten te voorzien zodat het gelijkheidsbeginsel opnieuw gerespecteerd wordt.

Suzy WOUTERS
Immanuel DE REUSE
Stefaan SINTOBIN
Chris JANSSENS